

VIII AINEVALDKOND „KUNSTIAINED“

1. Valdkonnapädevus

Kunstiainete valdkonnapädevuse kujundamise esmane alus on äratada valdkonna vastu huvi ja seda järjekindlalt hoida. Põhikooli lõpuks õpilane eakohaselt:

- 1) teadvustab oma sidet muusika, kunsti ja visuaalkultuuriga ning Eesti ja maailma kultuuripärandiga;
- 2) loob, uurib ja tõlgendab, kasutades muusika, kunsti ja visuaalkultuuri väljendusvahendeid, teadmisi ning meetodeid;
- 3) mõtestab ja reflekteerib eri kultuurinähtusi, enda ja kaasõppijate loometegevust;
- 4) on loova eluhoiakuga ja lahendab probleeme loovalt.

2. Ainevaldkonna õppeainete arvestuslik maht

Kunstiainete valdkonda kuuluvad kunst ja muusika, mida õpitakse 1.–9. klassini.

Kunst:

I kooliaste – 4,5 tundi: 1. klass – 2 t; 2. klass – 1,5 t; 3. klass – 1 t.

II kooliaste – 3 tundi: 4.klass – 1 t; 5. klass – 1 t; 6. klass – 1 t.

III kooliaste – 3 tundi: 7. klass – 1 t; 8. klass – 1 t; 9. klass – 1 t.

Muusika:

I kooliaste – 6 tundi: 1. klass – 2 t; 2. klass – 2 t; 3. klass – 2 t.

II kooliaste – 4 tundi: 4.klass – 2 t; 5. klass – 1 t; 6. klass – 1 t.

III kooliaste – 3 tundi: 7. klass – 1 t; 8. klass – 1 t; 9. klass – 1 t.

3. Ainevaldkonna kirjeldus

Kunstid on olulised väärtushinnangute, suhtluskultuuri, empaatia ning kriitilise mõtlemise arendamise vahendid. Kunstid toetavad mitmekülgset loovust: õpiloovust (uudsed tähenduslikud kogemused ja nende mõtestamine, uurimis- ja refleksioonioskused) ning argiloovust (fantaasia, maailma uudne mõtestamine enda jaoks, uudne toimimisviis igapäevaelus). Kunstide kaudu saab tõhusalt arendada kognitiivseid oskusi, nt loovat ja kriitilist mõtlemist, analüüsioskusi, samuti mittekognitiivsed oskusi, nt avatust, otsustusvõimet ja riskijulgust.

Kunstiainete õppimine toetab iseenda mõistmist ja mõtestamist ning üldpädevuste omandamist sisukalt ja terviklikult.

Kunstid toetavad esteetilise tundlikkuse kasvu ning inimese heaolu. Kunsti ja muusika õppimine põhikoolis võimaldab õpilasel ära tunda, emotsionaalselt kogeda ja hinnata enda ümber subjektiivset ilu (kuuldavat, kombatavat, nähtavat, abstraktset) ning nautida seda samavõrra nagu teiste oskusi või meisterlikkust.

4. Lõiming, üldpädevused ja läbivad teemad

Lõimingus võimalik kasutada erinevaid vorme:

- 1) Lõimivad õppetegevused aitavad luua terviklikumat maailmapilti, luua loomulikke seoseid ainete vahel ning konteksi ainepädevustele.
- 2) Teemapõhine lõiming võimaldab luua seosed ainete vahel ja toetada teema sügavamat omandamist.

4.1. Lõiming teiste ainevaldkondadega

Kunstivaldkonna õppeainetes toetatakse teistes õppeainetes omandatud teadmistele, samas süvendatakse ja visualiseeritakse neid teadmisi. Praktiliste tegevuste kaudu kujundatakse arusaama, et teadmised ja pädevused on omavahel seotud ja igapäevaelus rakendatavad.

Mitmes ainevaldkonnas – keeltes ja kirjanduses, matemaatikas, tehnoloogias, kehalises kasvatuses – kasutatakse kunstiainetega kattuvaid mõisteid (nt kompositsioon, struktuur, mõõdud, nurgad, geomeetrilised kujundid, rütm, plaan, stiil, variatsioon, improvisatsioon, liikumine, dünaamika jms).

Keel ja kirjandus, sh võõrkeeled. Kunstid arendavad eneseväljendusoskust, funktsionaalset lugemisoskust ning infokanalite kasutamise oskust ja pööravad tähelepanu eri ajastute ning kultuuride lugudele muusikas ja kujutavas kunstis.

Matemaatika. Õpilane tutvub muusikatunnis pillimängu kaudu nootide ja rütmide omavaheliste seostega. Kunst kasutab matemaatilisgeomeetrilisi väljendusvahendeid ja sümboleid.

Loodusained. Õpilane õpib tundma looduskeskkonda ja selle eluvormide mitmekesisust ning helide, valguse ja värvide omadusi. Side loodusega avab inimese meeled ilu nägema ja seda looma.

Sotsiaalsained. Vaatleme suhteid teiste inimeste ja inimrühmadega ning eri kultuuride kommete ja pärimustega, kunsti ning kultuuri rolli ja muutumist ajaloo eri etappidel. Sotsiaalsained aitavad mõista erinevusi kultuuris, ka ekstreemsusi ning selle läbi avardada maailmapilti.

Tehnoloogia. Kunstid arendavad käelist tegevust ning loovat mõtlemist, oskust innovaatilisi ideid kavandada ja praktikas ellu viia.

Kehaline kasvatus. Kunstid pööravad tähelepanu kehatunnetusele, ruumitajule, motoorikale, reageerimiskiirusele ja koordineatsioonile. Kunstitundides on liikuva inimese või üldse liikumise kujutamine.

4.2. Üldpädevused

Õpilasel kujuneb loovus, eneseväljendusoskus ja suutlikkus rakendada oma teadmisi ja oskusi eri olukordades, kujundada enda väärtushoiakuid ja –hinnanguid. Kunstide kaudu saab teadmisi erinevate väljendusvahendite ja kultuuride kohta.

Teoste interpreteerimise ja analüüsimise kaudu õpib õpilane tundma traditsioonilisi ning nüüdisaegseid kunste, nende sisu, vorme ja tähendusi, kujundab mõistmist ning kriitikameelt. Praktiline tegevus arendab tundemaailma ja loovat mõtlemist. Võimaldab läheneda loovalt probleemidele ning leida erinevaid lahendusi.

Enesemääratluspädevus. Pidev tagasiside andmine ja eneseanalüüsioskuse arendamine aitab õppida tundma oma huve ja võimeid, kujundab positiivset enesehinnangut, aitab noori nüüdisühiskonda. Kultuuriliste ja sotsiaalsete teemade käsitlemine (vaadeldavad kultuurinähtused, kunstiteoste ja muusikapalade ainek ja sõnumid jne) aitab kujundada personaalset, sotsiaalset ja kultuurilist identiteeti.

Ettevõtlikkuspädevus. Vajalikke oskuste kujundamist toetavad kunstides individuaal- ja rühmatöö, uurimuslikud ja probleemipõhised ülesanded ning õpitava sidumine nüüdisaegse igapäevaelu nähtustega. Kunstide valdkonnas on tähtis uuenduslike ja loovate lahenduste väärtustamine. Praktiline loovtegevus annab võimaluse katsetada ideede väljendamise ja esitlemise erinevaid võimalusi, leidlikult valides sobivaid meetodeid ning rõhutades oma tugevaid külgi. Õpitakse tegevust planeerima, võtma vastutust tööde lõpuni viimise ja tulemuse eest.

Väärtuspädevus. Kunstid rõhutavad kultuuriteadmisi ja ühisel kultuuripärandil põhinevat kultuuriruumi õpilase identiteedi osana. Kõigis tegevustes väärtustatakse individuaalset ning kultuurilist mitmekesisust. Käsitletavate teemade, analüüsitud kunstiteoste ja -sündmuste kaudu toetatakse eetiliste ja esteetiliste väärtushoiakute kujunemist. Praktiline loominguiline tegevus ja selle üle arutlemine õpetavad teadvustama kunste eneseväljenduse vahendina, hindama erinevaid ideid, seisukohti ja probleemilahendusi ning austama autorsust. Kujundatakse teadlikku ja kriitilist suhtumist erinevatesse infokanalitesse.

Sotsiaalne pädevus. Kunstiainete uurimuslikud ja praktilised rühmatööd, arutlused ja esitlused, ühismuuseumitsemise ja ühistes projektides osalemine kujundavad koostöövalmidust ning aitavad väärtustada üksteise toetamist. Kultuurisündmustel osalemine aitab kujundada kultuurilist ühtsustunnet. Kunstiteoste üle arutledes harjutatakse oma seisukohtade kaitsmist ning teiste arvamustest lugupidamist. Kunstiained teadvustavad inimese kui kujundaja ja kasutaja mõju, juhtides teadlikult ning jätkusuutlikult tegutsema nii looduses kui ka inimeste loodud ruumilistes ja virtuaalsetes keskkondades. Kokkusaamistel õpime väärtustama koosolemist.

Suhtluspädevus. Kunstiainetes on tähtsal kohal kunstiteostest, -stiilidest, -ajastutest, jms rääkimine, ulatudes lihtsast argikeelsest kirjeldusest ainespetsiifilise keelekasutuseni. Oma tööde esitlemine ning aruteludes erinevate seisukohtade võrdlemine ja kaitsmine toetavad väljendusoskuse kujunemist ning ainealase oskussõnavara kasutamist. Kunstides referatiivsete ja uurimistööde koostamine eeldab teabetekstide mõistmist ning juhib kasutama mitmesuguseid info esitamise viise (teksti, joonist, skeemi, tabelit, graafikut). Kunstiainetes tutvutakse kunsti ja muusika kui kommunikatsioonivahenditega, õppides tundma neile eriomast mitteverbaalset keelt ning „tõlkides“ sõnumeid ühest keelest teise.

Õpipädevus. Kunstides kujundatakse õpipädevust eriilmeliste ülesannete, õppemeetodite ja töövormide rakendamise kaudu, mis võimaldab õpilastel teadvustada ning kasutada oma õpistiili. Nii individuaalselt kui ka rühmas lahendatavad uurimis- ja probleemülesanded eeldavad info hankimist, selle analüüsimist ja tõlgendamist ning õpitu kasutamist uudsetes situatsioonides. Kunstides saavad õpilased ise jõukohaseid ülesandeid luua, oma valikute sobivust kontrollida, uusi oskusi katsetada ning järjekindlalt harjutada. Pidev tagasiside ja eneseanalüüs aitavad järjest suurendada õppija rolli oma õpitegevuse juhtijana. Kujundame iseseisva loova mõtleja ja tegutseja.

Matemaatikapädevus. Kunstiainetes rakendatavate ülesannete lahendamiseks tuleb sõnastada probleeme, arutleda lahendusteede üle, põhjendada valikuid ja analüüsida tulemusi. Õpitakse kasutama kunstimõisteid (kompositsioon, struktuur, rütm jne), võrdlema ja liigitama erinevate nähtuste tunnuseid ning kasutama sümboleid. Kunstiterminoloogias kasutatakse matemaatika ja tehnoloogia sõnavara ja mõisteid. Loomeülesandeid täites õpitakse kasutama tehnoloogiavahendeid ning innovaatilisi lahendusi, mõistma teaduse ja tehnoloogia rolli muusika ning kunsti arengus.

4.3. Läbivad teemad

Kunstiaineid on võimalik seostada kõigi läbivate teemadega.

Väärtused ja kõlblus. Kultuuriline identiteet

Õppesisus ja tegevustes tutvutakse kohaliku, Eesti ja maailma kultuuripärandiga, teadvustatakse kultuuri rolli igapäevaelus, pärandkultuuri arenemist tänapäevases globaliseeruvast maailmas. Kujundame avatud ja lugupidavat suhtumist nii erinevatesse kultuuritraditsioonidesse kui ka nüüdisaja kultuurinähtustesse. Väärtustame uute ideede ning isiklike kogemuste ja emotsioonide loomingulist väljendamist. Tähtis on noorte endi osalemine, esinemine muusika ja kunstiüritustel. Õppekava on seotud huvitegevusega, näiteks rahvatants, mudilaskoor, kunstiring ja kooli suurüritused.

Kodanikualgatus ja ettevõtlikkus

Kunstides julgustatakse kujundama ja väljendama oma seisukohti ühiskonnas toimuvate protsesside kohta ning oma ideid katsetama ja ellu viima.

Elukestev õpe ja karjääri planeerimine

Kunst ja muusika võimaldavad õpilastel teadvustada oma võimeid ja huvisid, omandada nii ainealaseid kui ka üldisemaid mõtlemis- ning tegutsemisstrateegiaid. Õppiija tutvub kunstide mitmekülgsete väljunditega igapäevaelus, kunstidega seotud ametite ja elukutsetega.

Tehnoloogia ja innovatsioon

Kunstiainetes kasutatakse praktiliste loovtegevuste kaudu erinevaid oskusi ja vahendeid ning leiutatakse ja katsetatakse uusi võimalusi, toetades pidevalt muutuvast tehnoloogilises elu-, õpi- ning töökeskkonnas toime tuleva inimese kujunemist.

Keskkond ja jätkusuutlik areng. Teabekeskkond

Need teemad hõlmavad mitmekülgseid oskusi, nagu info leidmine muusika ja kunsti kohta, helilise ja visuaalse kommunikatsiooni väljendusvahendid, keskkonna visuaalne ning heliline kujundamine. Õpilane tutvub andmebaasidega, meediakeskkonna võimaluste ja ohtudega ning autorikaitse probleemidega. Ta teadvustab ümbritsevat loodus või tehiskeskkonda loomingu allikana ja õpib säästma keskkonda. Pöörame tähelepanu pärandkultuurile ning rahvuskultuuri jätkusuutlikule arengule. Õpitakse nägema võimalusi taaskasutuseks, analüüsitakse tehiskeskkonna objekte ökoloogilisest, esteetilisest ja eetilisest vaatepunktist. Lapsed õpivad kasutama loovalt taaskasutamise võimalusi. Õuesõppe erinevad vormid annavad võimaluse looduskeskkonda loomulikult sisse kasvada.

Tervis ja ohutus

Kunstides kasutatakse paljusid materjale, töövahendeid ja instrumente, mille juures tuleb järgida ohutuse ning otstarbekuse printsiipe. Teadvustame kunstidega tegelemise emotsionaalselt tasakaalustavat mõju.

5. Kunstiõpetus

Kunsti õppeaine roll on innustada õppijat avastama ja kasutama oma võimeid (sh seni avaldumata võimeid) kunsti ja visuaalkultuuri loojana ning sellega suhestujana, seega ka kultuurikandjana. Kunsti õppeaine tugineb ülesehituselt visuaalkultuurile ning arendab visuaalset kirjaoskust, mis on tänapäeva maailmas edukaks toimetulekuks tähtis igapäevale. Kunst toetab õppiija loovust ja

isiksuseomadusi, mis annavad eeldused mis tahes inimtegevuse valdkonnas probleeme uut viisi lahendada, jõuda originaalsete, kasulike, eetiliste ja vähemalt looja jaoks soovitud tulemusteni.

5.1.Hindamine

Hindamisel lähtutakse õppimisele seatud eesmärgist ja hinnatakse seda, mida on õpetatud, rakendades nii diagnostilist, kujundavat kui ka kokkuvõtvat hindamist, mida esitatakse nii sõnaliste hinnangute kui ka numbriliste hinnetena.

Diagnostiliselt hinnates selgitatakse välja õpilaste eelteadmiste ja oskuste tase, ainealased väärarusaamad ning eriomased õpiraskused, et kavandada edasist õppimist ja õpetamist. Erineva keerukusastmega teadmiste, oskuste ja hoiakute hindamise võimaldamiseks kasutatakse mitmekesiseid hindamisviise ja -vorme. Hindamisvahendi ja -viisi valik sõltub seatud õppe-eesmärkidest ning eeldatavast õpitulemusest. Kunstiainete valdkonnapädevuse omandamisel on õppejooksul oluline roll kujundaval hindamisel, mis toetab õpilase eneseusku ja innustab teda oma võimeid arendama.

Kujundava hindamise kaudu saab õpilane temale arusaadaval viisil esitatud suulist ja kirjalikku tagasisidet oma õpitulemuste saavutamise taseme ning tugevate külgede ja arenguvõimaluste kohta. Kujundava hindamise rakendamist toetab õppeolukorras tehtud tööde õpilasepoolne dokumenteerimine näiteks kavandite, jooniste, õpimapi, blogina vms. Kunstiainetes väärtustatakse harjutamist.

Õpitulemuste saavutamise toetamise kõrval keskendutakse kujundava hindamise vältel järgmistele aspektidele:

- 1) loovuse arengu toetamine (probleemide märkamine, mõtete voolavus ja paindlikkus, originaalsus, probleemilahendamisoskused, refleksioon);
- 2) huvi ja nii õppest kui ka kunsti- ja kultuurielust aktiivse osavõtu toetamine;
- 3) isikliku sideme loomine ainega ja isikupärase väljenduslaadi otsimine;
- 4) sallivuse areng ja silmaringi avardamine.

Kokkuvõtvalt hinnatakse üldjuhul õppeperioodi või mahuka õppeteema lõpul, lähtudes õppest kui tervikust ja taotletavatest õpitulemustest, seejuures arvestatakse, et hinnetel võib olla sõltuvalt töö mahust erinev kaal. Hindamiskriteeriumid loob õpetaja õpilasi kaasates kooli kehtestatud hindamisjuhiste põhjal.

5.2 Õppesisu

1.klass

- 1) Esemete, olendite, sündmuste kujutamine omas laadis.
- 2) lugude visuaalne jutustamine.
- 3) Mitmesuguste kunstitehnikate ja töövõtete õppimine, katsetamine ja loominguline rakendamine.
- 4) Inimeste, esemete ja loodusobjektide iseloomulikud tunnused ning peamise esiletoomine kujutamisel.
- 5) Erinevate kunstitehnikate materjalide töövõtete ning vahendite kasutamine.
- 6) Turvaline ja keskkonnasäästlik tarbimine materjalide, töövahendite ja töökoha otstarbekas ning teisi arvestav kasutamine.

2.klass

- 1) Esemete, olendite, sündmuste kujutamine omas laadis.
- 2) Töötamine iseseisvalt ja rühmas. Tööde vaatlemine, arutlemine ja oma arvamuse põhjendamine.
- 3) Visuaalse kompositsiooni baaselemendid (joon, värv, vorm, ruum, rütm). Inimeste, esemete ja loodusobjektide iseloomulikud tunnused ning peamise esiletoomine kujutamisel.
- 4) Erinevate kunstitehnikate materjalid, töövõtted ning vahendid (joonistamine, maalimine, trükkimine, kollaaž, voolimine, vormimine).
- 5) Kodukoha loodus ja tehiskeskkond; ruum ja ehitis keskkonnas.
- 6) Töövahendite otstarbekas ja ohutu kasutamine.

3.klass

- 1) Esemete, olendite, sündmuste kujutamine omas laadis endale tähenduslikes töödes, lugude visuaalne jutustamine.
- 2) Töötamine iseseisvalt ja rühmas. Tööde vaatlemine, arutlemine ja oma arvamuse põhjendamine. Oma tööde esitlemine, selgitamine. Kaaslaste kuulamine ja nende tööde vaatlemine.
- 3) Visuaalse kompositsiooni baaselemendid (joon, värv, vorm, ruum, rütm). Inimeste, esemete ja loodusobjektide iseloomulikud tunnused ning peamise esiletoomine kujutamisel.
- 4) Erinevate kunstitehnikate materjalid, töövõtted ning vahendid (joonistamine, maalimine, trükkimine, kollaaž, voolimine, vormimine).
- 5) Kodukoha loodus ja tehiskeskkond.
- 6) Töövahendite otstarbekas ja ohutu kasutamine.

5.3. Õpitulemused

5.3.1. I kooliaste

I kooliastme lõpuks taotletavad teadmised, oskused ja hoiakud

Õpilane:

- 1) kirjeldab visuaalseid pilte, jooniseid ja sümboleid oma kogemuse piires;
- 2) teab kujutiste kasutamise ja jagamise head tava;
- 3) kavandab lihtsamaid ülesandeid disainis ja loomes kestlikult;
- 4) teeb kahe- ja kolmemõõtmelisi töid spontaanselt ning kavandades, kasutades eri tehnika- ja töövõtteid;
- 5) kirjeldab lühidalt enda tööd ja tulemust.

1. klass

Õpilane: uurib ja selgitab visuaalseid pilte ja jooniseid oma kogemuse piires; teeb kahe- ja kolmemõõtmelisi kunstitöid, kasutades lihtsamaid tehnikaid ja töövõtteid; kirjeldab ette antud küsimustele toetudes enda tööd ja mõtestab valminud tööd: mida ma tegin, kuidas tulemusega rahul olen?

2. klass

Õpilane: uurib ja selgitab visuaalseid pilte, jooniseid ning sümboleid oma kogemuse piires; teab säästlikkuse ja kestlikkuse tähtsust; teeb kahe- ja kolmemõõtmelisi kunstitöid spontaanselt, kasutades lihtsamaid tehnikaid ja töövõtteid; kirjeldab ette antud küsimustele toetudes enda tööd ja mõtestab valminud tööd: mida ma tegin, kuidas ma tegin kuidas tulemusega rahul olen, mida õppisin?

3. klass

Õpilane: uurib ja selgitab visuaalseid pilte, jooniseid ning sümboleid oma kogemuse piires; teab säästlikkuse ja kestlikkuse tähtsust; teeb kahe- ja kolmemõõtmelisi kunstitöid spontaanselt, kasutades lihtsamaid tehnikaid ja töövõtteid; kirjeldab ette antud küsimustele toetudes enda tööd ja mõtestab valminud tööd: mida ma tegin, kuidas ma tegin, miks tahtsin neid vahendeid kasutada, kuidas tulemusega rahul olen, mida õppisin? leiab muuseumis, galeriis õpetaja abiga näituse mõistmiseks vajaliku info.

5.3.2. II kooliaste

Õppesisu

4.klass

- 1) Kavandamine kui ideede arendamise protsess. Pildiruum, ruumilisuse edastamise võtted. Värvusõpetus.
- 2) Erinevate objektide kujutamine vaatluse ja mälu järgi. Liikumise kujutamine. Figuuri ja portree proportsioonid. Kujutamissoõpetus.
- 3) Kompositsiooni tasakaal, pinge, dominant ja koloriit. Maali, joonistuse, kollaaži, foto jne tehnikad ning töövõtted.
- 4) Erinevad mineviku ja nüüdiskunsti teosed lähiümbruses, Eestis ja maailmas, näited õpetaja valikul.
- 5) Vormi ja funktsiooni seos, traditsioon ja uuenduslikkus disainis. Eesti rahvakunst ja ehituskultuur. Loodust säästva tarbimise põhimõtted, elukeskkonna parandamine kunsti, disaini ja arhitektuuri kaudu.

5.klass

- 1) Kavandamine kui ideede arendamise protsess. Pildiruum, ruumilisuse edastamise võtted. Erinevate objektide kujutamine vaatluse ja mälu järgi. Liikumise kujutamine. Figuuri ja portree proportsioonid. Kujutamissoõpetus. Värvusõpetus.
- 2) Kompositsiooni tasakaal, pinge, dominant ja koloriit.
- 3) Maali, joonistuse, graafika, kollaaži jne tehnikad ning töövõtted.
- 4) Erinevad mineviku ja nüüdiskunsti teosed lähiümbruses, Eestis ja maailmas, näited õpetaja valikul.
- 5) Sõnumite ja emotsioonide edastamise võtted ning vahendid muistsetest aegadest tänapäevani. Kunstiteose sisulised ja vormilised elemendid, konkreetne ja abstraktne kunstis.
- 6) Vormi ja funktsiooni seos, traditsioon ja uuenduslikkus disainis. Eesti rahvakunst ja ehituskultuur. Loodust säästva tarbimise põhimõtted, elukeskkonna parandamine kunsti, disaini ja arhitektuuri kaudu.

6.klass

- 1) Kavandamine kui ideede arendamise protsess. Pildiruum, ruumilisuse edastamise võtted. Erinevate objektide kujutamine vaatluse ja mälu järgi. Liikumise kujutamine. Figuuri ja portree proportsioonid. Kujutamissoõpetus. Värvusõpetus. Eksperimenteerimine kujutamise reeglitega.
- 2) Kompositsiooni tasakaal, pinge, dominant ja koloriit.
- 3) Maali, joonistuse, graafika jne tehnikad ning töövõtted. Kunstiteose sisulised ja vormilised elemendid, konkreetne ja abstraktne kunstis. Oma teoste esitlemine, valikute põhjendamine.

- 4) Erinevad mineviku ja nüüdiskunsti teosed lähiümbruses, Eestis ja maailmas, näited õpetaja valikul.
- 5) Vormi ja funktsiooni seos, traditsioon ja uuenduslikkus disainis. Eesti rahvakunst ja ehituskultuur. Loodust säästva tarbimise põhimõtted, elukeskkonna parandamine kunsti, disaini ja arhitektuuri kaudu. Piltide, teksti, heli ja liikumise koosmõju.
- 6) Märkide ja sümbolite kasutamine meedias ja reklaamis. Virtuaalsetes kunsti ja meediakeskkondades tegutsemise eetika ja ohutus. Koomiksise ja reklaamide pildikeele uurimine ja kriitiline võrdlemine.

II kooliastme lõpuks taotletavad teadmised, oskused ja hoiakud

Õpilane:

- 1) tõlgendab visuaalseid kujutisi oma kogemuse ja õpitu piires;
- 2) teab autorsuse üldisi põhimõtteid;
- 3) kasutab õpetaja juhendamisel osalist disainimist probleemi lahendamiseks kestlikult;
- 4) loob omanäolisusttaotledes kahe-, kolme- ja neljamõõtmelisi kunstitöid nii spontaanselt kui ka uurides ja kavandades, kasutades ning põhjendades eri tehnikavõtteid jakompositsiooni;
- 5) analüüsib oma teost ja tööd;
- 6) arutleb loodu üle, seostades loomingut oma kogemuse piires teiste eluvaldkondadega.

4. klass

Õpilane: rakendab ja kirjeldab eakohaselt visuaalkultuuri ilminguid õpetaja ning enda valikul; mõistab säästlikkuse ja kestlikkuse tähtsust; loob omanäoliseid kahe-, kolmemõõtmelisi kunstitöid; analüüsib loodut ja arutleb loodu üle isiklikult positsioonilt.

5. klass

Õpilane: rakendab ja kirjeldab eakohaselt visuaalkultuuri ilminguid õpetaja ning enda valikul (teabegraafikat: kaarte, infograafikat; reklaami linnaruumis ja meedias, riietust, kaupluste vaateaknaid, internetikeskkondi); kasutab eakohaseid õpitud kunstimõisteid; loob kahe-, kolmemõõtmelisi kunstitöid tehes õpetaja abiga põhjendatud valikuid õpitud kunstitehnikate hulgast; mõistab säästlikkuse ja kestlikkuse tähtsust.

6. klass

Õpilane: kasutab olulisemaid õpitud kunstimõisteid ja teab kunstnikke; kavandab ja loob enda kunstitöö vajadusel uurides algallikaid ning suhtudes neisse allikakriitiliselt; rakendab autorsuse üldisi põhimõtteid ning kujutiste salvestamise ja jagamise head tava; mõistab säästlikkuse ja kestlikkuse tähtsust; käitub näitusel turvaliselt ja asjalikult.

5.3.3. III kooliaste

Õppesisu

7.klass

- 1) Kunstiteose vorm ja kompositsioon, perspektiiv, värvilahendus. Materjalide ja tehnika valiku seos sõnumi ja kontekstiga. Kujutamise viisid (nt stiliseerimine, lihtsustamine, abstraheerimine, deformeerimine jne). Väljendusvahendite vastavus ideele, otstarbele ja sihtgrupile. Mitmesugused kunstimaterjalid ja tehnikad (nt joonistamine, maal, kollaaž, skulptuur, installatsioon jne).

- 2) Kunst ühiskonna, teaduse ja tehnoloogia arengu peegeldajana. Tuntumate teoste näited ja väljendusvahendite muutumine eri kultuuride kunstiajaloos (valikuliselt). Kunstiteosed ja stiilid. Lood ja sündmused uue teose loomise lähtepunktina. Nüüdiskunsti olulised suunad ja aktuaalsed teemad.
- 3) Arhitektuuri ja disaini funktsionaalsus, ökoloogilisus. Inimese ja ruumilise keskkonna suhted. Disainiprotsess probleemile uue lahenduse leidmiseks Tekstid, pildid ja joonised esitluste ja infomaterjalide kujunduses. Kirjagraafika ja graafilise kujunduse baasvõtted. Kunstnike, kunstiajaloolaste, disainerite ja arhitektide erialane töö ning seosed loomemajandusega. Näited Eesti kunstnike, arhitektide ja disainerite loomingust.

8.klass

- 1) Kunstiteose vorm ja kompositsioon, perspektiiv, värvilahendus. Materjalide ja tehnika valiku seos sõnumi ja kontekstiga. Kujutamise viisid (nt stiliseerimine, lihtsustamine, abstraheerimine, deformeerimine jne).
- 2) Väljendusvahendite vastavus ideele, otstarbele ja sihtgrupile. Mitmesugused kunstimaterjalid ja tehnikad (nt joonistamine, maal, kollaaž jne).
- 3) Kunst ühiskonna, teaduse ja tehnoloogia arengu peegeldajana. Tuntumate teoste näited ja väljendusvahendite muutumine eri kultuuride kunstiajaloos (valikuliselt). Kunstiteosed ja stiilid. Lood ja sündmused uue teose loomise lähtepunktina. Nüüdiskunsti olulised suunad ja aktuaalsed teemad.
- 4) Arhitektuuri ja disaini funktsionaalsus, ökoloogilisus, esteetilisus ja eetilisus. Inimese ja ruumilise keskkonna suhted.
- 5) Disainiprotsess probleemile uue lahenduse leidmiseks Tekstid, pildid ja joonised esitluste ja infomaterjalide kujunduses.
- 6) Kirjagraafika ja graafilise kujunduse baasvõtted.
- 7) Näited Eesti kunstnike, arhitektide ja disainerite loomingust.

9.klass

- 1) Kunstiteose vorm ja kompositsioon, perspektiiv, värvilahendus. Materjalide ja tehnika valiku seos sõnumi ja kontekstiga. Väljendusvahendite vastavus ideele, otstarbele ja sihtgrupile.
- 2) Mitmesugused kunstimaterjalid ja tehnikad (nt joonistamine, maal, kollaaž jne).
- 3) Kunst ühiskonna, teaduse ja tehnoloogia arengu peegeldajana. Tuntumate teoste näited ja väljendusvahendite muutumine eri kultuuride kunstiajaloos (valikuliselt). Kunstiteosed ja stiilid. Lood ja sündmused uue teose loomise lähtepunktina. Nüüdiskunsti olulised suunad ja aktuaalsed teemad.
- 4) Arhitektuuri ja disaini funktsionaalsus, ökoloogilisus, esteetilisus ja eetilisus. Inimese ja ruumilise keskkonna suhted.
- 5) Disainiprotsess probleemile uue lahenduse leidmiseks Tekstid, pildid ja joonised esitluste ja infomaterjalide kujunduses.
- 6) Kirjagraafika ja graafilise kujunduse baasvõtted. Kunstnike, kunstiajaloolaste, disainerite ja arhitektide erialane töö ning seosed loomemajandusega.
- 7) Näited Eesti kunstnike, arhitektide ja disainerite loomingust.

III kooliastme lõpuks taotletavad teadmised, oskused ja hoiakud

Õpilane:

- 1) analüüsib õpetaja abiga enne kasutamist visuaalseid kujutisi, jooniseid, skeeme ja sümboleid;

- 2) käitub füüsilistes ja digitaalsetes kultuurikeskkondades enamasti turvaliselt, arvestab visuaalseid kujutisi luues ja kasutades autorsust;
- 3) rakendab õpetaja abiga uurimismeetodeid teoreetiliste, kunstitööde või disainiobjektide loomisel;
- 4) katsetab, julgeb eksida ja töö käigus langetada otsuseid õpetaja abiga;
- 5) loob omanäolisust taotledes kahe-, kolme- ja neljamõõtmelisi kunstitöid ja väljapanekuid, uurides ning teadlikult kavandades, valides ja rakendadesprotsessi käigus sihipäraselt materjale, tehnika- ja töövõtteid ning kompositsiooni põhimõtteid;
- 6) analüüsib õpetaja toel loodut ja arutleb loodu (nii kunsti kui ka visuaalseteobjektide) üle, seostades kunste ja kunsti teiste valdkondadega ningühiskonna muutustega üldisemalt.

7. klass

Õpilane: käitub kultuurikeskkondades reeglite järgi (vajaduse korral oskab reeglid välja selgitada) ning saab iseseisvalt vajaliku teabe leidmise ja sündmuse kogemisega hakkama; oskab arendada oma ideed, lähtudes eesmärgist; loob omanäolisust taotledes kahe-, kolme- ja neljamõõtmelisi kunstitöid; annab kaasõppijatele toetavat tagasisidet õpetaja pakutud vormis; põhjendab oma arvamust.

8. klass

Õpilane: kasutab peamisi kunstimõisteid ja teab kunstnikke; teab, mis on kopeerimine ja plagiaat, ning oskab teiste autorite teoseid ja nende osi kasutada oma uurimistöös või loomes nii, et tegevus ei riiva autori õigusi; valib loomeprotsessis sihipäraselt materjale ja tehnikavõtteid ning rakendab töövõtteid ja kompositsiooni põhimõtteid; rakendab uurimismeetodeid õpetaja abiga.

9. klass

Õpilane: loob omanäolisust taotledes kahe-, kolme- ja neljamõõtmelisi kunstitöid spontaanselt ja põhjalikult uurides ning teadlikult kavandades; analüüsib teost (ülesehitus ja vorm, tähistavus, peamised sümbolid, kontekst), leiab erinevaid tõlgendusvõimalusi ja vaatepunkte, põhjendab neid tööle tuginedes ning kasutab kunstist rääkides oskussõnavara; oskab rühmaliikmena luua ühistöödest tervikliku väljapaneku ja esitleda teost publikule; mõtestab esemelise ja ruumilise keskkonna või disaininäidete esteetilisi, funktsionaalseid ning ökoloogilisi aspekte.

6. Muusika.

Muusikaõpetuse taotlus on luua muusikateadmiste, -oskuste ja -kogemuste süsteem. Üldhariduskooli muusikaõpetuse eesmärk on tekitada huvi muusika ja musitseerimise vastu ning kujundada harmoonilist ja loovat isiksust.

6.1. Hindamine

Hindamise eesmärk muusikas on toetada õpilaste arengut, innustada õpilasi leidma isikupäraseid ideid ja loovaid lahendusi ning suunata neid sihikindlalt õppima; suunata õpilaste enesehinnangu kujunemist, tekitada neis muusika- ja kultuurihuvi ning luua alus elukestvale muusikaharrastusele; juhtida ja toetada õpilasi haridustee valikul muusika valdkonnas.

Õppetegevuse käigus motiveeritakse õpilase arengut vahetu suulise tagasiside kaudu, tuues välja soorituse positiivsed küljed ning andes edasiviivat nõu.

6.2 Õppesisu ja õpitulemused

6.2.1. I kooliaste

Õppesisu

Muusika õppeaine sisuks on musitseerimine (laulmine, pillimäng, muusikaline liikumine, omalooming), muusika kuulamine ja muusikalugu, muusikaline kirjaoskus ning õppekäigud.

Muusikaõpetuse kaudu kujundatakse ja arendatakse õpilastes järgmisi osaoskusi:

- 1) laulmine,
- 2) pillimäng,
- 3) muusikaline liikumine,
- 4) omalooming,
- 5) muusika kuulamine.

Muusikaõpetuse lahutamatu osa on muusikaline eneseväljendus, millega arendatakse õpilase isikupära, omandatakse oskused ja teadmised üksi ning koos musitseerimiseks ja loominguliseks eneseväljenduseks.

1. klass

- 1) Laulmine: ühehäälnene laul nii *a cappella* kui ka saatega.
- 2) Pillimäng: rütmi (sh kehapilli) esmased mänguvõtted.
- 3) Muusikaline liikumine: muusikapala karakteri väljendamine liikumise kaudu.
- 4) Omalooming: Nõuanded improviseerimiseks. Kaasamängud.
- 5) Muusika kuulamine: Meloodia. Rütm. Tempo. Dünaamika

2.klass

- 1) Laulmine: Ühehäälnene laul nii *a cappella* kui ka saatega. Laste esinemisoskuse arendamine
- 2) Pillimäng: rütmi (sh kehapilli) esmased mänguvõtted. Pillimängu rakendatakse valdavalt laulude kaasmänguna.
- 3) Muusikaline liikumine: Muusikaline liikumine hõlmab rahvatantse ja laulumänge ning muusikapala karakteri väljendamist liikumise kaudu.
- 4) Omalooming: Muusikalist mõtlemist ja loovust arendatakse kaasmängude, rütmilis-meloodiliste improvisatsioonide kaudu.
- 5) Muusika kuulamine: Muusika kuulamisega õpitakse tundma muusika karaktereid ja meeleolu ning iseloomustama kuulatud muusikapalu.

3.klass

- 1) Laulmine: Ühehäälnene laul nii *a cappella* kui ka saatega. Laste esinemisoskust arendamine nii muusikatunnis kui ka kooliüritustes.
- 2) Pillimäng: rütmi (sh kehapilli) esmased mänguvõtted. Pillimängu rakendatakse valdavalt laulude kaasmänguna.
- 3) Muusikaline liikumine: Muusikaline liikumine hõlmab rahvatantse ja laulumänge ning muusikapala karakteri väljendamist liikumise kaudu.
- 4) Omalooming: Muusikalist mõtlemist ja loovust arendatakse kaasmängude, rütmilis-meloodiliste improvisatsioonide kaudu.

- 5) Muusika kuulamine: Muusika kuulamisega õpitakse tundma muusika karaktereid ja meeleolu ning iseloomustama kuulatud muusikapalu.

Õpitulemused

Kooliastme lõpuks taotletavad teadmised, oskused ja hoiakud

Õpilane:

- 1) tunneb rõõmu laulmisest ja pillimängust, omaloomingust ja muusikalisest liikumisest ning muusika kuulamisest;
- 2) saab esmase ühislaulmise ja koorilaulu kogemuse ning pillimänguoskused;
- 3) kuulab keskendunult muusikat, enda ja kaaslaste muusikaesitusi ning avaldab selle kohta oma arvamust;
- 4) mängib loomeideedega ning katsetab musitseerimisel erinevaid muusika väljendusvahendeid;
- 5) rakendab omandatud muusikateadmisi ja -oskusi muusikategevustes, sh muusikalist kirjaoskust (helivältsed, rütmid ja pausid: 2- ja 3-osaline taktimõõt; JO- ja RA-astmerida, JO-võti; muusikalised oskussõnad vastavalt valitud teemadele).

1.klass

Osaoskus: Laulmine

Õpilane: on harjunud laulma sirge selja, püstise pea ja avatud suuga julgelt, ilmekalt ja selge diktsiooniga kooris (kogu klassiga), ansamblis ja/või üksi; võtab osa ühislaulmisest; väljendab laulu sisu ja meeleolu, kasutades erinevat dünaamikat ja tempot; pöörab tähelepanu lauldava laulu sõnadele; laulab eakohaseid laste-, mängu- ja mudellaule, regillaule, eesti ja teiste rahvaste laule; laulab peast I kooliastme ühislause: „Eesti hümn“ (F. Pacius), „Kevadel“ („Juba linnukesed...“), „Meie kool“ (E. Lõuke) on tutvunud laulupidude traditsiooniga; on tutvunud muusikalise kirjaoskusega ja rakendab seda lauldes: laulab endale sobivas tessituuris astmemudeleid, kasutades astmeid SO, MI ja RA; teadvustab õpitud rütme, rütmifiguure ja pausi laulmisel.

Osaoskus: Pillimäng

Õpilane: mängib keha- rütmi- ja plaatpillidel lihtsamaid *ostinato*’sid, kaas-, eel- ja/või vahemänge, kasutades õigeid mänguvõtteid; oskab nimetada enda koolis olevate rütmi- ja plaatpillide nimetusi; on tutvunud muusikalise kirjaoskusega: teadvustab õpitud rütme, rütmifiguure ja pausi musitseerimisel.

Osaoskus: Muusikaline liikumine

Õpilane: väljendab muusika sisu ja karakterit liikumise kaudu üksi või rühmas; tajub ja tunnetab liikumise kaudu muusika väljendusvahendeid: rütme, rütmifiguure ja pausi, erinevaid temposid; tantsib koos kaaslastega eesti laulu- ja ringmänge.

Osaoskus: Muusikaline omalooming

Õpilane: rakendab omaloomingus muusika väljendusvahendeid (meloodia, rütm, tempo, tämber, dünaamika); loob lihtsaid rütmilis-meloodilisi kaasmänge keha-, rütmi- ja plaatpillidel, kasutades õpitud rütme, rütmifiguure ja pausi; improviseerib astmemudelitele tuginedes; loob lihtsamaid tekste (liisusalme, regivärsse, laulusõnu jne); kasutab loovliikumist muusika meeleolu väljendamisel; on tutvunud muusikalise kirjaoskusega: kasutab omaloomingu loomisel astmeid SO, MI ja RA ja õpitud rütme, rütmifiguure ja pausi.

Osaoskus: Muusika kuulamine

Õpilane: avaldab eakohaselt arvamust kogetud muusikaelamusest, kasutades õpitud oskussõnavara; kirjeldab, iseloomustab ning võrdleb eakohaselt kuulatava laulu või muusikapala meeleolu ja

karakterit; eristab kuuldeliselt vokaal- ja instrumentaalmuusikat (laul ja muusikapala); on tutvunud eesti rahvapillidega ja kirjeldab neid.

2.klass

Osaoskus: Laulmine

Õpilane: oskab lauldes hoida loomulikku kehahoidu; on tutvunud laulmisele omaste hingamispõhimõtetega; laulab vaba tooni ja selge diktsiooniga üksi, ansamblis või kooris; väljendab laulu sisu ja meeleolu, kasutades erinevat dünaamikat ja tempot; loeb iseseisvalt noodist laulusõnu; laulab eakohaseid laste-, mängu- ja mudellaule, regillaule, eesti ja teiste rahvaste laule; laulab peast I kooliastme ühislaule: „Eesti hümn“ (F. Pacius), „Mu koduke“ (A. Kiis), „Tiliseb, tiliseb aisakell“ (L. Wirkhaus), „Rongisõit“ (G. Ernesaks); „Meie kool“ (E.Lõuke) on tutvunud laulupidude traditsiooniga; mõistab eakohaselt muusikalise kirjaoskuse tähtsust ja rakendab seda lauldes: laulab endale sobivad tessituuris astmemudeleid, kasutades astmeid SO, MI, RA, LE, JO,(alumine) RA ja (alumine) SO_I kinnistab õpitud rütme, rütmifiguure ja pausi.

Osaoskus: Pillimäng

Õpilane: mängib keha- rütmi- ja plaatpillidel lihtsamaid *ostinato*’sid, kaas-, eel- ja/või vahemänge, kasutades õigeid mänguvõtteid; oskab nimetada enda koolis olevate rütmi- ja plaatpillide nimetusi; mängib ja improviseerib plaatpillidel meloodiat, toetudes pentatoonikale; mõistab eakohaselt muusikalise kirjaoskuse tähtsust: teadvustab õpitud rütme, rütmifiguure ja pausi musitseerimisel.

Osaoskus: Muusikaline liikumine

Õpilane: väljendab muusika sisu ja karakterit liikumise kaudu üksi või rühmas; tajub ja tunnetab liikumise kaudu rütme, rütmifiguure ja pausi; tunnetab muusika erinevaid temposid ja väljendab dünaamika ja helikõrguste muutusi liikumise kaudu; arvestab liikudes enda ja teiste asukohaga ruumis; tantsib koos kaaslastega eesti laulu- ja ringmänge ning labajalavalssi ja rei(n)lendrit.

Osaoskus: Muusikaline omalooming

Õpilane: rakendab omaloomingus muusika väljendusvahendeid (meloodia, rütm, tempo, tämber, dünaamika); loob lihtsaid rütmilis-meloodilisi kaasmänge keha-, rütmi- ja plaatpillidel, kasutades õpitud rütme, rütmifiguure ja pausi; improviseerib pentatoonika astmete tuginedes; loob lihtsamaid tekste (liisusalme, regivärsse, laulusõnu jne); kasutab loovliikumist muusika meeleolu väljendamisel; mõistab muusikalise kirjaoskuse tähtsust ja rakendab seda omaloomingus: kasutab omaloomingu loomisel astmeid SO, MI, RA, LE, JO,(alumine) RA_I ja (alumine) SO_I (pentatoonika) ja õpitud rütme, rütmifiguure ja pausi.

Osaoskus: Muusika kuulamine

Õpilane: avaldab eakohaselt arvamust kogetud muusikaelamusest, kasutades õpitud oskussõnavara; kirjeldab, iseloomustab ning võrdleb eakohaselt kuulatava laulu või muusikapala meeleolu ja karakterit; eristab kuuldeliselt vokaal- ja instrumentaalmuusikat (laul ja muusikapala); eristab kõla ja välimuse järgi eesti rahvapille ning kirjeldab neid.

3. klass

Osaoskus: Laulmine

Õpilane: laulab loomuliku kehahoiu ja hingamise, vaba tooni ja selge diktsiooniga üksi, ansamblis või kooris; väljendab lauldes muusika sisu ning meeleolu; laulab eakohaseid laste-, mängu- ja mudellaule, regillaule, eesti ja teiste rahvaste laule; laulab peast I kooliastme ühislaule: „Eesti hümn“ (F. Pacius), lastelaulud „Lapsed, tupp“, „Teele, tee, kurekesed“, „Uhti, uhti, uhkesti“, „Emakesele“ (M. Härma); „Meie kool“ (E. Lõuke); on laulupidude traditsiooni edasikandja

koorilaulja ja/või kuulajana, arutleb suuliselt kogetu üle; mõistab muusikalise kirjaoskuse tähtsust ja rakendab seda lauldes.

Osaoskus: Pillimäng

Õpilane: rakendab keha-, rütmi- ja plaatpille lihtsamates *ostinato*'des ja/või kaasmängudes; mõistab muusikalise kirjaoskuse tähtsust ja rakendab seda pillimängus;

Osaoskus: Muusikaline liikumine

Õpilane: väljendab muusika sisu ja karakterit liikumise kaudu üksi või rühmas; kasutab liikumisel muusika väljendusvahendeid; tantsib eesti laulu- ja ringmänge; mõistab muusikalise kirjaoskuse tähtsust ja rakendab seda liikumisel.

Osaoskus: Muusikaline omalooming

Õpilane: rakendab omaloomingus muusika väljendusvahendeid (meloodia, rütm, tempo, tämber, dünaamika); loob lihtsaid rütmilis-meloodilisi kaasmänge keha-, rütmi- ja plaatpillidel; improviseerib astmemudelitele tuginedes; loob lihtsamaid tekste (liisusalme, regivärsse, laulusõnu jne); kasutab loovliikumist muusika meeleolu väljendamisel; väljendab muusika meeleolu kunstitöös; mõistab muusikalise kirjaoskuse tähtsust ja rakendab seda omaloomingus.

Osaoskus: Muusika kuulamine

Õpilane: kirjeldab kogetud muusikaelamusi ning avaldab nende kohta arvamust suuliselt või muul looval viisil; kirjeldab, iseloomustab ning võrdleb kuulatava laulu või muusikapala meeleolu ja karakterit, kasutades õpitud oskussõnavara ning muusika väljendusvahendeid (meloodia, rütm, tempo, tämber, dünaamika); eristab ja iseloomustab kuuldeliselt vokaal- ja instrumentaalmuusikat, sh muusikažanre (marss, valss, polka); otsib infot erinevatest etteantud allikatest, eristab kõla ja välimuse järgi eesti rahvapille ning kirjeldab neid.

6.2.2. II kooliaste

Õppesisu

4.klass

- 1) Laulmine: Klassitunnis lauldakse laulab eesti vanemat ja uuemat rahvalaulu, kaanoneid ning teiste rahvaste laule.
- 2) Pillimäng: Pillimängus omandab õpilane rütmi (sh kehapilli) ja plaatpillide mänguvõtted. Pillimängu rakendatakse valdavalt laulude kaasmänguna.
- 3) Muusikaline liikumine: Muusikaline liikumine hõlmab rahvatantse ja laulumänge ning muusikapala karakteri väljendamist liikumise kaudu.
- 4) Omalooming: Muusikalist mõtlemist ja loovust arendatakse kaasmängude, rütmilismeloodiliste improvisatsioonide, teksti loomise, st omaloomingu kaudu.
- 5) Muusika kuulamine: Muusika kuulamisega õpitakse tundma muusika karaktereid ja meeleolu ning iseloomustama kuulatud muusikapalu.

5.klass

- 1) Laulmine: Klassitunnis lauldakse laulab eesti vanemat ja uuemat rahvalaulu, kaanoneid ning teiste rahvaste laule.
- 2) Pillimäng: Pillimängus omandab õpilane rütmi (sh kehapilli) ja plaatpillide mänguvõtted. Pillimängu rakendatakse valdavalt laulude kaasmänguna.
- 3) Muusikaline liikumine: Muusikaline liikumine hõlmab rahvatantse ja laulumänge ning muusikapala karakteri väljendamist liikumise kaudu.

- 4) Omalooming: Muusikalist mõtlemist ja loovust arendatakse kaasmängude, rütmilismeloodiliste improvisatsioonide, teksti loomise, st omaloomingu kaudu.
- 5) Muusika kuulamine: Muusika kuulamisega õpitakse tundma muusika karaktereid ja meeleolu ning iseloomustama kuulatud muusikapalu.

6.klass

- 1) Laulmine: Klassitunnis lauldakse laulab eesti vanemat ja uuemat rahvalaulu, kaanoneid ning teiste rahvaste laule.
- 2) Pillimäng: Pillimängus omandab õpilane rütmi (sh kehapilli) ja plaatpillide mänguvõtted. Pillimängu rakendatakse valdavalt laulude kaasmänguna.
- 3) Muusikaline liikumine: Muusikaline liikumine hõlmab rahvatantse ja laulumänge ning muusikapala karakteri väljendamist liikumise kaudu.
- 4) Omalooming: Muusikalist mõtlemist ja loovust arendatakse kaasmängude, rütmilismeloodiliste improvisatsioonide, teksti loomise, st omaloomingu kaudu.
- 5) Muusika kuulamine: Muusika kuulamisega õpitakse tundma muusika karaktereid ja meeleolu ning iseloomustama kuulatud muusikapalu.

Õpitulemused

Kooliastme lõpuks taotletavad teadmised, oskused, hoiakud

Õpilane:

- 1) tunneb rõõmu nii iseseisvast kui ka ühisest muusikategevusest ja väärtustab musitseerimist;
- 2) teadvustab ja hindab oma muusikavõimeid, arendab neid muusikategevustes –laulmises, pillimängus, omaloomingus ja muusikalises liikumises;
- 3) kuulab süvenenult Eesti ja teiste rahvaste muusikat ning arutleb muusika üle;
- 4) osaleb aktiivselt muusikaloomes, katsetab oma ideid erinevates muusikategevustes ja sobivates digikeskkondades, on püsiv lahendusi otsides;
- 5) suhtub lugupidavalt enda ja kaaslaste loomingusse, põhjendab ning analüüsib oma arvamusi ja valikuid;
- 6) mõistab enda seotust Eesti kultuuripärandiga ja väärtustab laulupidu;
- 7) märkab ja teadvustab kultuurilist mitmekesisust ning suhtub lugupidavalt eri rahvuskultuuridesse;
- 8) leiab muusikainfot eri teabeallikatest ning käitub vastutustundlikult virtuaalmaailmas;
- 9) väärtustab loojat ja loomingut ning on teadlik autoriõigusest;
- 10) väärtustab teadmisi ja oskusi muusikategevustes, rakendades muusikalist kirjaoskust (helivältsed, rütmifiguurid ja pausid: taktimõõdud 2/4, 3/3, 4/4, C ja eeltakt; duur-, moll-helilaad, helistikud C-a, G-e, F-d; muusikalised oskussõnad vastavalt valitud teemadele).

4. klass

Osaoskus: Laulmine

Õpilane: suunab lauldes meloodiat endale sobivas tessituuris võimalikult puhta intonatsiooniga; laulab loomuliku kehahoiu, hingamise ja selge diktsiooniga ning väljendusrikkalt; laulab eesti vanemat ja uuemat rahvalaulu, kaanoneid ning teiste rahvaste laule; väärtustab ühislaulmist, laulab peast II kooliastme ühislaule: „Eesti hümn“ (F. Pacius), „Mu isamaa armas“ (saksa rahvalaul), „Püha öö“ (F. Gruber); Meie kool (E. Lõuke); osaleb laulupeotraditsiooni edasikandmisel koorilaulja või kuulajana ning analüüsib eakohaselt kogetut suuliselt; rakendab lauldes muusikalist kirjaoskust, kasutab laulu õppides relatiivseid astmeid.

Osaoskus: Pillimäng

Õpilane: jätkab I kooliastmes omandatud pillimänguoskuste arendamisega ning mängib keha-, rütmi- ja plaatpille (valdavalt kaasmängudes); seostab absoluutseid helikõrgusi noodipildis klaviatuuri ja/või õpitava muusikainstrumendiga; rakendab muusikalist kirjaoskust musitseerides üksi ja erinevates pillikoosseisudes.

Osaoskus: Muusikaline liikumine

Õpilane: tunnetab, analüüsib ja väljendab liikumise kaudu muusika väljendusvahendeid (meloodia, dünaamika, tempo, muusikavorm) üksi ja/või rühmas; väljendab liikumise kaudu eesti rahvamuusikale iseloomulikke karaktereid ning lihtsamaid tantse; rakendab liikumises muusikateadmisi.

Osaoskus: Muusikaline omalooming

Õpilane: julgeb loomeideedega katsetada; loob rütmilis-meloodilisi improvisatsioone, kaasmänge või *ostinato*'sid keha-, rütmi- ja plaatpillidel; esitleb neid üksi või rühmas; improviseerib astmemudelitele tuginedes; loob muusikale lihtsaid tekste (regivärsse, laulusõnu jne).

Osaoskus: Muusika kuulamine

Õpilane: kirjeldab ja analüüsib kuulatud muusikat, kasutades õpitud muusika oskussõnavara; tunneb ja eristab eesti rahvapille; otsib infot ning uurib kuulatud heliteoste autorite kohta teavet; kuulab ning võrdleb hääle- ja kooriliike; oskab nimetada oma koolis ja/või kodukohas tegutsevaid koore ja nende dirigente; eristab kuuldeliselt pillirühmi (klahvpillid, keelpillid, puhkpillid, löökpillid); analüüsib külastatud ja/või virtuaalseid kontserte ning muusikalavastusi suuliselt või kirjalikult; jagab kogemusi kaaslastega;

5. klass

Osaoskus: Laulmine

Õpilane: laulab endale sobivas tessesuuris ja hääle isikupära arvestades võimalikult puhta intonatsiooniga; laulab loomuliku kehahoiu, hingamise ja selge diktsiooniga ning väljendusrikkalt; laulab eesti vanemat ja uuemat rahvalaulu, kaanoneid ning teiste rahvaste laule; väärtustab ühislaulmist, laulab II kooliastme ühislaule: „Eesti hümn“ (F. Pacius), „Eesti lipp“ (E. Võrk), „Meil aiaäärne tänavas“ (eesti rahvalaul); „Meie kool“ (E. Lõuke); osaleb laulupeotraditsiooni edasikandmisel koorilaulja või kuulajana ning analüüsib kogetut suuliselt ja kirjalikult; rakendab lauldes muusikalist kirjaoskust. Kasutab laulu õppides relatiivseid astmeid, sidudes neid absoluutse noodisüsteemiga.

Osaoskus: Pillimäng

Õpilane: süvendab varasemalt omandatud pillimänguoskusi ning mängib keha-, rütmi- ja plaatpille (valdavalt kaasmängudes); seostab absoluutseid helikõrgusi noodipildis klaviatuuri ja/või õpitava muusikainstrumendiga; rakendab muusikalist kirjaoskust musitseerides üksi ja erinevates pillikoosseisudes.

Osaoskus: Muusikaline liikumine

Õpilane: tunnetab, analüüsib ja väljendab liikumise kaudu muusika väljendusvahendeid (meloodia, dünaamika, tempo, muusikavorm) üksi ja/või rühmas; väljendab liikumise kaudu Eesti rahvamuusikale iseloomulikke karaktereid ning tantsib lihtsamaid tantse; rakendab liikumises muusikateadmisi.

Osaoskus: Muusikaline omalooming

Õpilane: julgeb loomeideedega katsetada; loob rütmilis-meloodilisi improvisatsioone, kaasmänge või *ostinato*'sid keha-, rütmi- ja plaatpillidel, esitleb neid üksi või rühmas; improviseerib astmemudelitele tuginedes; loob muusikale lihtsaid tekste (regivärsse, laulusõnu jne).

Osaoskus: Muusika kuulamine

Õpilane: kirjeldab ja analüüsib kuulatud muusikat muusika oskussõnavara ja kirjaoskust kasutades; tunneb ja eristab eesti rahvamuusikat: rahvalaulu liike, rahvapille ja -tantse, teab oma kodukoha ja Eesti rahvamuusika sündmusi; otsib infot ning uurib kuulatud heliteoste autorite kohta teavet ning tutvustab seda kaaslastele; kuulab ning võrdleb hääle- ja kooriliike; tunneb kodukoha koore ja dirigente ning tuntumaid Eesti koore; eristab kuuldeliselt erinevaid orkestriliike ja nende pillirühmi (klahvpillid, keelpillid, puhkpillid, löökpillid); analüüsib kuulatud ja/või virtuaalseid kontserte ning muusikalavastusi suuliselt ja kirjalikult, annab kuuldule ja nähtule hinnangu ning jagab kogemusi kaaslastega; rakendab muusikat kuulates muusikalist kirjaoskust.

6. klass

Osaoskus: Laulmine

Õpilane: laulab hääle isikupära arvestades võimalikult puhta intonatsiooniga, loomuliku kehahoiu, hingamise ja selge diktsiooniga ning väljendusrikkalt; laulab eesti vanemat ja uuemat rahvalaulu, kaanoneid ning teiste rahvaste laule; väärtustab ühislaulmist, laulab peast II kooliastme ühislause: „Eesti hümn“ (F. Pacius), „Kui Kungla rahvas“ (K. A. Hermann), „Majakene mere ääres“ (Ü. Vinter); „Meie kool“ (E. Lõuke); osaleb laulupeotraditsiooni edasikandmisel koorilaulja või kuulajana ning analüüsib kogetut suuliselt ja kirjalikult; rakendab lauldes muusikalist kirjaoskust, kasutab laulu õppides relatiivseid astmeid.

Osaoskus: Pillimäng

Õpilane: süvendab I ja II kooliastmes omandatud pillimänguoskusi ning mängib keha-, rütmi- ja plaatpille (valdavalt kaasmängudes); seostab absoluutseid helikõrgusi noodipildis klaviatuuri ja/või õpitava muusikainstrumendiga; rakendab muusikalist kirjaoskust musitseerides üksi ja erinevates pillikoosseisudes.

Osaoskus: Muusikaline liikumine

Õpilane: tunnetab, analüüsib ja väljendab liikumise kaudu muusika väljendusvahendeid (meloodia, dünaamika, tempo, muusikavorm) üksi ja/või rühmas; väljendab liikumise kaudu Eesti ja teiste maade rahvamuusikale iseloomulikke karaktereid ning lihtsamaid tantse; rakendab liikumises muusikateadmisi.

Osaoskus: Muusikaline omalooming

Õpilane: julgeb loomeideedega katsetada; on lahendusi otsides püsiv ja järjekindel; loob rütmilis-meloodilisi improvisatsioone, kaasmänge või *ostinato* 'id keha-, rütmi- ja plaatpillidel; esitleb neid üksi või rühmas; improviseerib astmemudelitele tuginedes; loob muusikale lihtsaid tekste (regivärsse, laulusõnu jne); loob muusikateadmisi ja -oskusi rakendades üksi ja/või rühmas lihtsa instrumentaalpala, esitab seda.

Osaoskus: Muusika kuulamine

Õpilane: kirjeldab ja analüüsib kuulatud muusikat muusika oskussõnavara ja kirjaoskust kasutades; tunneb ja eristab eesti rahvamuusikat: rahvalaulu liike, rahvapille ja -tantse, teab oma kodukoha ja Eesti rahvamuusika sündmusi; otsib infot ning uurib kuulatud heliteoste autorite ja kodukoha loomeinimeste loometegevust ning tutvustab seda kaaslastele; kuulab ning võrdleb hääle- ja kooriliike; tunneb kodukoha koore ja dirigente ning tuntumaid Eesti koore; eristab kuuldeliselt sümfooniaorkestri pille ja pillirühmi; analüüsib kuulatud ja/või virtuaalseid kontserte ning muusikalavastusi suuliselt ja kirjalikult, annab kuuldule ja nähtule hinnangu ning jagab kogemusi kaaslastega; rakendab muusikat kuulates muusikalist kirjaoskust.

6.2.3. III kooliaste

Õppesisu

7.klass

- 1) Laulmine: Klassitunnis lauldakse laulab eesti vanemat ja uuemat rahvalaulu, kaanoneid ning teiste rahvaste laule.
- 2) Pillimäng: keha-, rütmi- ja plaatpillide mängimine. Pillimäng pakub muusikaliste ideede elluviimise võimalusi nii üksi kui ka rühmatööna.
- 3) Muusikaline liikumine: Muusikaline liikumine hõlmab rahvatantse ja laulumänge ning muusikapala karakteri väljendamist liikumise kaudu.
- 4) Omalooming: Laulmine ja pillimäng pakuvad muusikalise omaloomingu ning loominguliste ideede elluviimise võimalusi nii üksi kui ka rühmatööna.
- 5) Muusika kuulamine: Muusikat kuulates on tähtis kujundada kuuldu põhjal oma arvamus ning seda nii suuliselt kui ka kirjalikult argumenteeritult põhjendada, toetudes muusika oskussõnavarale.

8.klass

- 1) Laulmine: Klassitunnis lauldakse laulab eesti vanemat ja uuemat rahvalaulu, kaanoneid ning teiste rahvaste laule.
- 2) Pillimäng: keha-, rütmi- ja plaatpillide mängimine. Pillimäng pakub muusikaliste ideede elluviimise võimalusi nii üksi kui ka rühmatööna.
- 3) Muusikaline liikumine: Muusikaline liikumine hõlmab rahvatantse ja laulumänge ning muusikapala karakteri väljendamist liikumise kaudu.
- 4) Omalooming: Laulmine ja pillimäng pakuvad muusikalise omaloomingu ning loominguliste ideede elluviimise võimalusi nii üksi kui ka rühmatööna.
- 5) Muusika kuulamine: Muusikat kuulates on tähtis kujundada kuuldu põhjal oma arvamus ning seda nii suuliselt kui ka kirjalikult argumenteeritult põhjendada, toetudes muusika oskussõnavarale.

9.klass

- 1) Laulmine: Klassitunnis lauldakse laulab eesti vanemat ja uuemat rahvalaulu, kaanoneid ning teiste rahvaste laule.
- 2) Pillimäng: keha-, rütmi- ja plaatpillide mängimine. Pillimäng pakub muusikaliste ideede elluviimise võimalusi nii üksi kui ka rühmatööna.
- 3) Muusikaline liikumine: Muusikaline liikumine hõlmab rahvatantse ja laulumänge ning muusikapala karakteri väljendamist liikumise kaudu.
- 4) Omalooming: Laulmine ja pillimäng pakuvad muusikalise omaloomingu ning loominguliste ideede elluviimise võimalusi nii üksi kui ka rühmatööna.
- 5) Muusika kuulamine: Muusikat kuulates on tähtis kujundada kuuldu põhjal oma arvamus ning seda nii suuliselt kui ka kirjalikult argumenteeritult põhjendada, toetudes muusika oskussõnavarale.

Õpitulemused

Kooliastme lõpuks taotletavad teadmised, oskused, hoiakud

Õpilane:

- 1) huvitub muusikast kui kunstiliigist, väärtustab muusikat ning muusikategevust kultuuri ja igapäevaelu rikastajana;
- 2) teadvustab muusika võimalusi vaimse, füüsilise ja emotsionaalse tasakaalu loomisel;
- 3) osaleb aktiivselt musitseerimises: tegutseb koos teistega, vastutab enda tegevuse eest rühmas (klassis, kooris, ansamblis);
- 4) arendab loomeideid muusikalise eneseväljenduse kaudu: katsetab ideid muusikategevustes, leiab lahendusi esile kerkinud probleemidele, hindab isikupära ja erinevaid lahendusi ning on püsiv ja järjekindel;
- 5) tunnetab ja rakendab liikudes muusika karakterit ja väljendusvahendeid;
- 6) väärtustab kodukoha ja Eesti muusikapärandit ning nüüdismuusikat, on traditsioonide edasikandja laulja ja/või pillimängijana ning osaleb laulupidudel;
- 7) teadvustab muusikat kui kultuuridevahelist suhtluskeelt, väärtustab kultuurilist mitmekesisust;
- 8) tegutseb eetiliselt ja ohutult (sh autoriõigust arvestades) nii reaalsetes kui ka virtuaalsetes kultuurikeskkondades, suhtub kriitiliselt infotehnoloogia ja meedia loodud keskkonnasse;
- 9) valib endale meelepärase(d) muusikaga tegelemise viisi(d), hindab oma kogemust ja jagab seda kaaslastega;
- 10) teadvustab, et teadlikuma musitseerimise aluseks on muusikaline kirjaoskus, mille hulka kuuluvad helivältsed, rütmifiguurid ja pausid: kaheksandiktaktimõõt laulurepertuaarist tulenevalt; ühe võtmemärgiga helistikud ja repertuaarist tulenevalt kahe võtmemärgiga helistikud; bassivõti repertuaarist tulenevalt; muusikalised oskussõnad vastavalt valitud teemadele;
- 11) mõistab, kuidas huvi muusika vastu ning muusikaoskused võimaldavad kujundada sellest elukestva harrastuse või elukutse.

7. klass

Osaoskus: Laulmine

Õpilane: laulab ühe- ja/või mitmehäälsed laule klassitunnis, ansamblis ja/või koolikooris; osaleb laulurepertuaari valimisel ning põhjendab oma valikut; laulab eesti vanemat ja uuemat rahvalaulu, kaanoneid ning teiste rahvaste laule; väärtustab ja hindab ühislaulmise traditsiooni, laulab peast kooliastme ühislaulu: „Eesti hümn“ (F. Pacius), „Jää vabaks, Eesti meri“ (V. Oksvort), „Mu isamaa on minu arm“ (G. Ernesaks), „Mul meeles veel“ (R. Valgre), „Meie kool“ (E. Lõuke); on laulupidude traditsiooni edasikandja koorilaulja ja/või kuulajana, analüüsib kogetut suuliselt ja kirjalikult; kasutab muusikalist kirjaoskust ja muusikateadmisi nii üksi kui ka rühmas lauldes, tunneb oma hääleaparaati ja teab, et häält on vaja hoida.

Osaoskus: Pillimäng

Õpilane: mängib keha-, rütmi- ja plaatpille; uurib pillide tämbrilisi omadusi, valib ansamblisse sobivad pillid ja põhjendab oma valikut; süvendab I ja II kooliastmes omandatud pillimänguoskust, rakendab muusikalist kirjaoskust.

Osaoskus: Muusikaline liikumine

Õpilane: võrdleb eri maade rahvamuusika karakterit ja väljendab seda liikumise kaudu; tunneb muusikat kuulates ära erinevad muusikavormid ning väljendab neid loovliikumise või improvisatsiooni kaudu; leiab erinevaid muusikalise liikumise viise, valib muusika karakteriga sobiva väljenduse ning põhjendab oma valikuid (nt maailma rahvaste muusika või filmimuusika jm); rakendab liikumises muusikateadmisi.

Osaoskus: Muusikaline omalooming

Õpilane: loob ning esitab iseseisvalt ja/või rühmas kaasmänge, rütmilis-meloodilisi improvisatsioone, kompositsioone jm; katsetab loomeideedega omaloomingus; loob erinevaid muusikast lähtuvaid tekste (nt regivärss, laulusõnad jm); analüüsib enda ja kaaslaste loomingut, võrdleb loodut ning annab sellele hinnangu; rakendab omaloomingus muusikalist kirjaoskust.

Osaoskus: Muusika kuulamine

Õpilane: avastab seoseid kodukoha ja/või eesti rahvamuusika ning nende tänapäevaste tõlgendustega, leiab sobivaid näiteid ja põhjendab oma arvamust; võrdleb ning eristab eesti ja teiste rahvaste (Araabia, juutide, Austraalia, Hiina, Jaapani, India, Indoneesia) muusikat: leiab iseloomulikke tunnuseid, lähtudes muusika väljendusvahenditest; võrdleb ja eristab eri muusikastiile, instrumentaalmuusika esituskoosseise, leiab oma eelistuse(d) ning argumenteerib valikut; analüüsib kuulatud ja/või virtuaalseid kontserte, muusikalavastusi ning õppekäike suuliselt ja kirjalikult, annab kuuldule/nähtule hinnangu ning jagab oma kogemusi kaaslastega; uurib kodukoha ja Eesti muusikaelu, oskab nimetada heliloojaid, interpreete, dirigente, ansambleid, orkestreid ning muusika suursündmusi; rakendab muusikat kuulates erinevaid digikeskkondi; rakendab muusikat kuulates muusikalist kirjaoskust; tutvub muusikaga tegelemise võimalustega, muusikaga seonduvate elukutsete ning õppimisvõimalustega; seostab muusikat enda vaimse, füüsilise ja emotsionaalse heaoluga; järgib autorikaitse seadust ning käitub ohutult, otsides ja kasutades muusikateavet virtuaalkeskkondades.

8. klass

Osaoskus: Laulmine

Õpilane: laulab ühe- ja/või mitmehäälsed laule klassitunnis, ansamblis ja/või koolikooris; osaleb laulurepertuaari valimisel ning põhjendab oma valikut; laulab eesti vanemat ja uuemat rahvalaulu, kaanoneid ning teiste rahvaste laule; väärtustab ja hindab ühislaulmise traditsiooni, laulab peast kooliastme ühislau: „Eesti hümn“ (F. Pacius), „Eestlane olen ja eestlaseks jään“ (A. Mattiisen), „Laul Põhjamaast“ (Ü. Vinter), „Oma laulu ei leia ma üles“ (V. Ojakäär); „Meie kool“ (E. Lõuke); on laulupidude traditsiooni edasikandja koorilaulja ja/või kuulajana, analüüsib kogetut suuliselt ja kirjalikult; kasutab muusikalist kirjaoskust ja muusikateadmisi nii üksi kui ka rühmas lauldes, tunneb oma hääleaparaati ja teab, et häält on vaja hoida.

Osaoskus: Pillimäng

Õpilane: mängib keha-, rütm- ja plaatpille, katsetab digivõimalusi pillimängus; uurib pillide tämbrilisi omadusi, valib ansamblisse sobivad pillid ja põhjendab oma valikut; süvendab I ja II kooliastmes omandatud pillimänguoskust, rakendab muusikalist kirjaoskust.

Osaoskus: Muusikaline liikumine

Õpilane: võrdleb eri maade rahvamuusika karakterit ja väljendab seda liikumise kaudu; tunneb muusikat kuulates ära erinevad muusikavormid ning väljendab neid loovliikumise või improvisatsiooni kaudu; leiab erinevaid muusikalise liikumise viise, valib muusika karakteriga sobiva väljenduse ning põhjendab oma valikuid (nt rokk, hip-hop, rahvaste muusika jm); rakendab liikumises muusikateadmisi.

Osaoskus: Muusikaline omalooming

Õpilane: loob ning esitab iseseisvalt ja/või rühmas kaasmänge, rütmilis-meloodilisi improvisatsioone, kompositsioone jm; katsetab loomeideedega omaloomingus, sh digitaalseid keskkondi kasutades; loob erinevaid muusikast lähtuvaid tekste (nt regivärss, laulusõnad jm); analüüsib enda ja kaaslaste loomingut, võrdleb loodut ning annab sellele hinnangu; rakendab omaloomingus muusikalist kirjaoskust.

Osaoskus: Kuulamine

Õpilane: uurib kodukoha ja eesti rahvamuusikat ning selle tänapäevaseid tõlgendusi, leiab sobivaid näiteid ja põhjendab oma arvamust; võrdleb ning eristab eesti ja teiste rahvaste (Hispaania, Ladina-Ameerika ja Põhja-Ameerika) muusikat: leiab iseloomulikke tunnuseid, lähtudes muusika väljendusvahenditest; võrdleb ja eristab rokk- ja popmuusika stiile ning esituskooresse, leiab oma eelistuse(d) ning argumenteerib valikut; analüüsib kuulatud ja/või virtuaalseid kontserte, muusikalavastusi ning õppekäike suuliselt ja kirjalikult, annab kuuldule/nähtule hinnangu ning jagab oma kogemusi kaaslastega; uurib kodukoha ja Eesti muusikaelu, oskab nimetada heliloojaid, interpreete, dirigente, ansambleid, orkestreid ning muusika suursündmusi; rakendab muusikat kuulates erinevaid digikeskkondi; rakendab muusikat kuulates muusikalist kirjaoskust; tutvub muusikaga tegelemise võimalustega, muusikaga seonduvate elukutsete ning õppimisvõimalustega; seostab muusikat enda vaimse, füüsilise ja emotsionaalse heaoluga; järgib autorikaitse seadust ning käitub ohutult, otsides ja kasutades muusikateavet virtuaalkeskkondades.

9. klass

Osaoskus: Laulmine

Õpilane: laulab ühe- ja/või mitmehäälsed laule klassitunnis, ansamblis ja/või koolikooris; osaleb laulurepertuaari valimisel ning põhjendab oma valikut; laulab eesti vanemat ja uuemat rahvalaulu, kaanoneid ning teiste rahvaste laule; väärtustab ja hindab ühislaulmise traditsiooni, laulab peast kooliastme ühislause: „Eesti hümn“ (F. Pacius), „Mu isamaa on minu arm“ (G. Ernesaks), „Jää vabaks, Eesti meri“ (V. Oksvort), „Eestlane olen ja eestlaseks jään“ (A. Mattiisen), „Laul Põhjamaast“ (Ü. Vinter), „Saaremaa valss“ (R. Valgre), „Mul meeles veel“ (R. Valgre), „Oma laulu ei leia ma üles“ (V. Ojakäär), „Meie kool“ (E.Lõuke); on laulupidude traditsiooni edasikandja koorilaulja ja/või kuulajana, analüüsib kogetut suuliselt ja kirjalikult; kasutab muusikalist kirjaoskust ja muusikateadmisi nii üksi kui ka rühmas lauldes, tunneb oma hääleaparaati ja teab, et häält on vaja hoida.

Osaoskus: Pillimäng

Õpilane: mängib keha-, rütmi- ja plaatpille; uurib pillide tämbrilisi omadusi, valib ansamblisse sobivad pillid ja põhjendab oma valikut; süvendab I ja II kooliastmes omandatud pillimänguoskust, rakendab muusikalist kirjaoskust, musitseerides üksi ja eri pillikoosseisudes.

Osaoskus: Muusikaline liikumine

Õpilane: võrdleb eri maade (Itaalia, Prantsusmaa ja Aafrika) rahvamuusika karakterit ja väljendab seda liikumise kaudu; tunneb muusikat kuulates ära erinevad muusikavormid ning väljendab neid loovliikumise või improvisatsiooni kaudu; leiab erinevaid muusikalise liikumise viise, valib muusika karakteriga sobiva väljenduse ning põhjendab oma valikuid (nt rokk, džäss, hip-hop, rahvaste muusika jm); rakendab liikumises muusikateadmisi.

Osaoskus: Muusikaline omalooming

Õpilane: loob ning esitab iseseisvalt ja/või rühmas kaasmänge, rütmilis-meloodilisi improvisatsioone, kompositsioone jm; katsetab loomeideedega omaloomingus, sh digitaalseid keskkondi kasutades; loob erinevaid muusikast lähtuvaid tekste (nt regivärss, laulusõnad jm); analüüsib enda ja kaaslaste loomingut, võrdleb loodut ning annab sellele hinnangu; rakendab omaloomingus muusikalist kirjaoskust.

Osaoskus: Muusika kuulamine

Õpilane: uurib kodukoha ja eesti rahvamuusikat ning selle tänapäevaseid tõlgendusi, leiab sobivaid näiteid ja põhjendab oma arvamust; võrdleb ning eristab eesti ja teiste rahvaste (Itaalia, Prantsusmaa,

Aafrika) muusikat: leiab iseloomulikke tunnuseid, lähtudes muusika väljendusvahenditest; võrdleb ja eristab eri muusikastiile, lavamuusika žanre, muusika esituskoosseise, hääleliike, leiab oma eelistuse(d) ning argumenteerib valikut; analüüsib kuulatud ja/või virtuaalseid kontserte, muusikalavastusi ning õppekäike suuliselt ja kirjalikult, annab kuuldule/nähtule hinnangu ning jagab oma kogemusi kaaslastega; uurib kodukoha ja Eesti muusikaelu, oskab nimetada heliloojaid, interpreete, dirigente, ansambleid, orkestreid ning muusika suursündmusi; rakendab muusikat kuulates erinevaid digikeskkondi; rakendab muusikat kuulates muusikalist kirjaoskust; teeb valiku muusikaga tegelemise võimalustest, teab muusikaga seonduvaid elukutseid ning õppimisvõimalusi; seostab muusikat enda vaimse, füüsilise ja emotsionaalse heaoluga; järgib autorikaitse seadust ning käitub ohutult, otsides ja kasutades muusikateavet virtuaalkeskkondades.